

RAY:n linjaukset ja terveiset hankkeiden valmistelijoille

RAY-hankepäivä
Jyväskylä 31.1.2011

Elina Varjonen, kehittämisspäälikkö
Raha-automaattiyhdistys

RAY:n avustusstrategian lähtökohdat

- RAY:n avustusstrategialuonnos 2012->
 - Terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin **vahvistaminen**
 - Terveyttä ja sosiaalista hyvinvointia uhkaavien ongelmien **ehkäiseminen**
 - Ongelmia kohdanneiden kansalaisten ja perheiden **auttaminen**

Avustamisen edellytyksistä

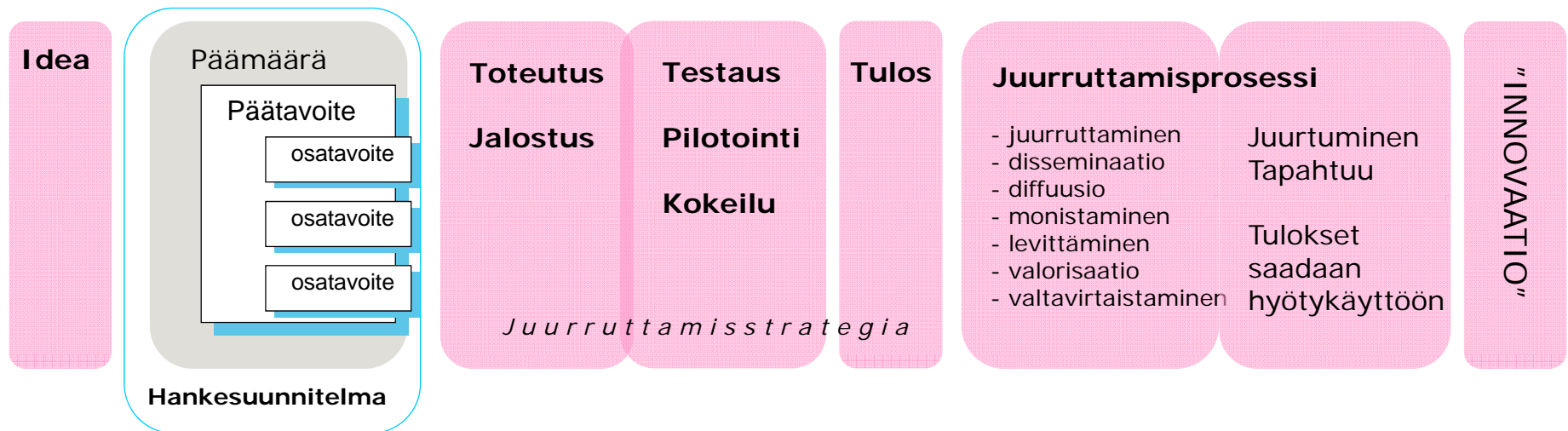
- Avustuksen saajan on haluttava ja osattava
 - Seurata ja ymmärtää **toimintaympäristön** muutoksia
 - Asettaa oma toimintansa osaksi laajempaa (järjestötyön) kokonaisuutta
 - Suunnitella, toteuttaa, seurata / arvioida, tehdä johtopäätöksiä ja tarvittavia muutoksia (luopua, kehittää, suunnata)
 - Tehdä **yhteistyötä**
 - Tiedostaa moraalinen vastuunsa ja toimia kaikissa tilanteissa sen mukaisesti.
- Toiminnan arviointi, laatu

Hankkeiden yleisiä hylkäämisperusteita

- Tavoitteiden epäselvyys
 - => odotettavissa olevien tulosten määrittely vaikeaa
 - => tulosten ja vaikutusten osoittaminen vaikeaa
- Riittävän yhteistyön puuttuminen
- Juurruttamissuunnitelman ohuus tai sen puuttuminen

Innovaatiotoiminnan kokonaisprosessi

'ideasta vakiintuneeksi käytännöksi'

Hankkeistaminen, ideavaihe

- Mistä hankeidea nousee?
 - Kohderyhmän tarpeesta, jäsenkentästä, toimintaympäristöä havainnoimalla, yhteistyöryhmissä jne.
- Miten hankeideaa lähdetään työstämään eteenpäin?
 - Toteutetaanko järjestön perustoimintana?
 - Tarvitaanko erillinen kehittämishanke?
 - Keitä tarvitaan yhteistyökumppaneiksi?
 - hankkeen toteuttamisvaiheen kannalta
 - määräaikaisen hankkeen jälkeisen ajan kannalta (jotta tulokset jäävät elämään)

Toimintaympäristön tuntemus ja vuoropuhelu

- Järjestötyö ei elä omassa eriössään vaan sillä on yhteistyöpintaa muiden järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa
- Tunnetaanko toimintaympäristöä riittävästi?
 - Tunnetanko muuta järjestötoimintaa? Mitä on meneillään tai suunnitteilla muissa järjestöissä? Järjestökentän sektoroituneisuus yhteistyön esteenä /hidasteena?
 - Tunnetaanko kunnan toimintaa?
- Mistä kunta tietää, mihin järjestöön kannattaa ottaa yhteyttä?
 - Järjestöjen verkostot, järjestötalot jne. helpottamassa järjestöjen välistä yhteistyötä ja työtä ulkopuolisiin tahoihin
- Kunnan tuki paikallisten järjestöjen perustyöhön olennaista. RAY:n rahoitus kehittämishankkeille ja toiminta-avustukset pääosin valtakunnallisille tai alueellisille toiminnoille

Pysyvät rakenteet edesauttamassa toimintojen juurtumista

- Pysyviä rakenteita, joissa tulokset elävät
- Määräaikainen projektitoiminta ei ole itsetarkoitus, vaan tulosten pitäisi voida juurtua osaksi ”perustoimintaa” (esim. osaksi kunnan toimintaa, osaksi järjestöjen perustoimintaa, osaksi muiden tahojen toimintaa)
 - monesta alun perin järjestövetoisesta hankkeesta on poikunut tuloksia, jotka ovat nykyään osa kuntien vakinaista toimintaa, esim. Porin kodinhoitohenkilöstön sijaishoito ja Kaarinassa vakinaistettu vanhusneuvolatoiminta
- Laajempien hankekokonaisuuksien ja monitoimijahankkeiden mahdollisuudet
 - esim. Kaste on järjestöille mahdollisuus, ei pakkopulla
 - Tarvitaan riittävän yhtenäiset tavoitteet, yhteistyörakenne ja yhteistyöhön sitoutuneet kumppanit
 - Kaste-työskentely lähentänyt eri toimijoita
- Tulosten levittäminen ja juurruttaminen
- Eri toimijoiden roolit (myös vastuut ja valtuudet) sovittava selkeästi jo hanketta suunniteltaessa

Järjestöt mukana luomassa hyvinvointia

- Maakunnalliset hyvinvointistrategiat?
- Kuntien järjestöstrategiat?
- Kunnan tuki paikallisten järjestöjen perustyöhön olennaista.
 - RAY:n rahoitus paikallisesti lähinnä kehittämishankkeille
 - RAY:n toiminta-avustukset pääosin valtakunnallisille tai alueellisille toiminnoille
- Kumppanuusverkostot eivät elä, jos kukaan ei fasilitoi ja ylläpidä niitä.

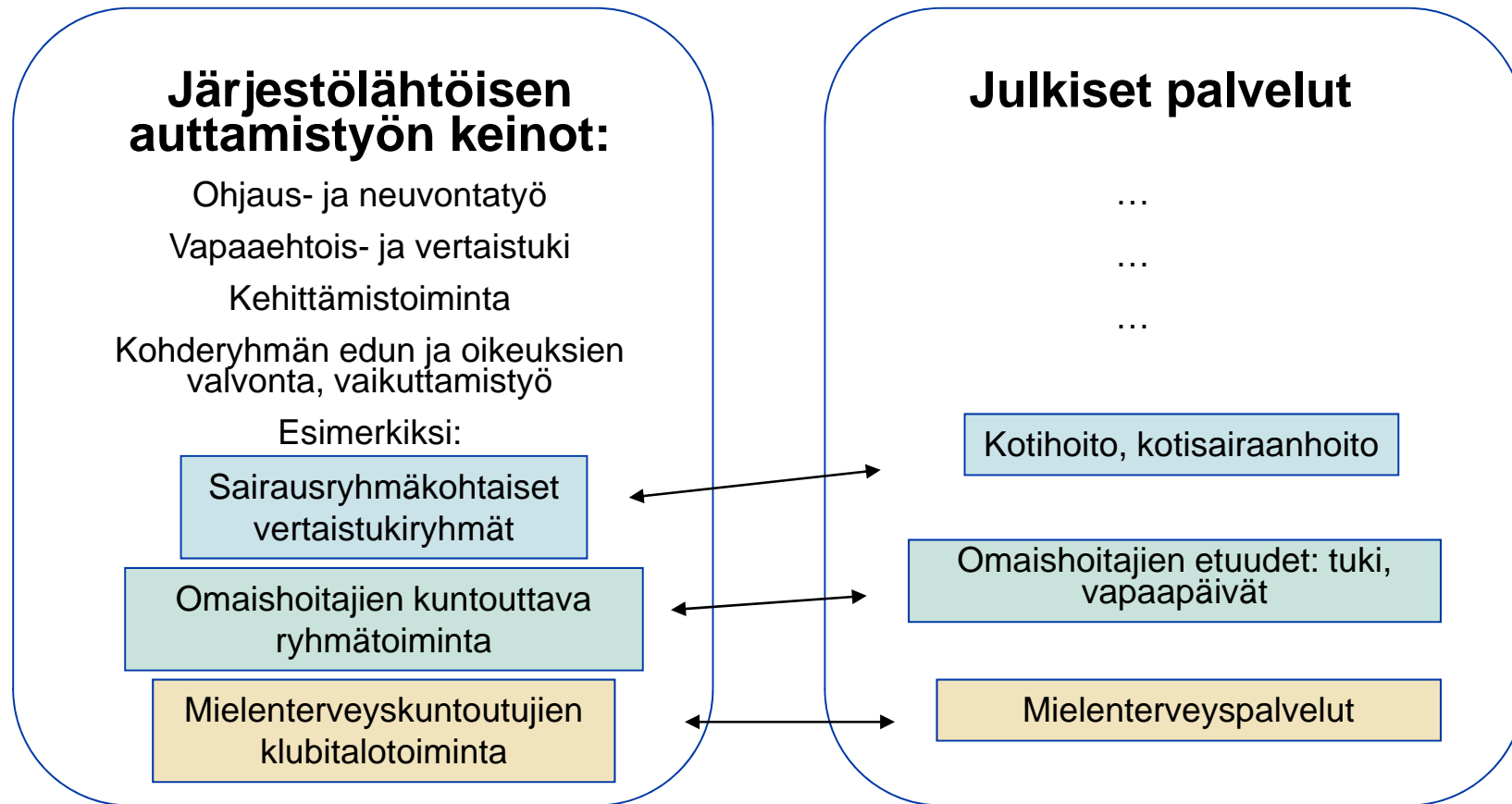
Järjestöjen ja kuntien yhteistyön haasteita

RAY:n verkkokysely kunnille 6/2010, vastauksia 199 kpl

- **Tiedon puute ja asenteet - molemmin puolin**
 - Järjestöjä paljon ja paikalliset järjestöt ovat pääsääntöisesti pieniä ja heikkoja
 - Järjestöt tuovat toimintojaan ja aikaansaannoksiaan vähän näkyviin - resurssikysymys
 - Kunnissa ei juuri lainkaan seurantaan kunta-avustuksilla tuetusta toiminnasta
 - Järjestöjen vaikea tietää kuka kuntien edustajista missäkin asiassa on 'oikea'
 - Hyvistä yhteistyökäytännöistä liian vähän tietoa kaikilla
- **Työnjako ja roolit epäselviä**
 - Mikä kuuluu kellekin ja mitä muut voivat niissä asioissa tehdä
 - Väljät puitelait eivät selkiytä palveluiden järjestämisvelvoitteita edes kuntaihmisille
- **Yhteistoimintaa edistävät rakenteet heikkoja tai puuttuvat kokonaan**
 - Kunnissa lakisääteinen palvelujärjestelmä vie päähuomion ja vähemmän huomiota riittää siihen miten kuntalaisten hyvinvointia voitaisiin edistää myös muilla keinoin
 - Ostopalveluja tuottavat järjestöt nähdään, muita ei
 - Kuntien kokonaisvaltaiset hyvinvointistrategiat tai järjestöstrategiat vielä harvinaisia
 - Yhteistyön koordinaatorakenteet heikkoja sekä kunnissa että järjestökentässä

• YHTEINEN TAHTO!?

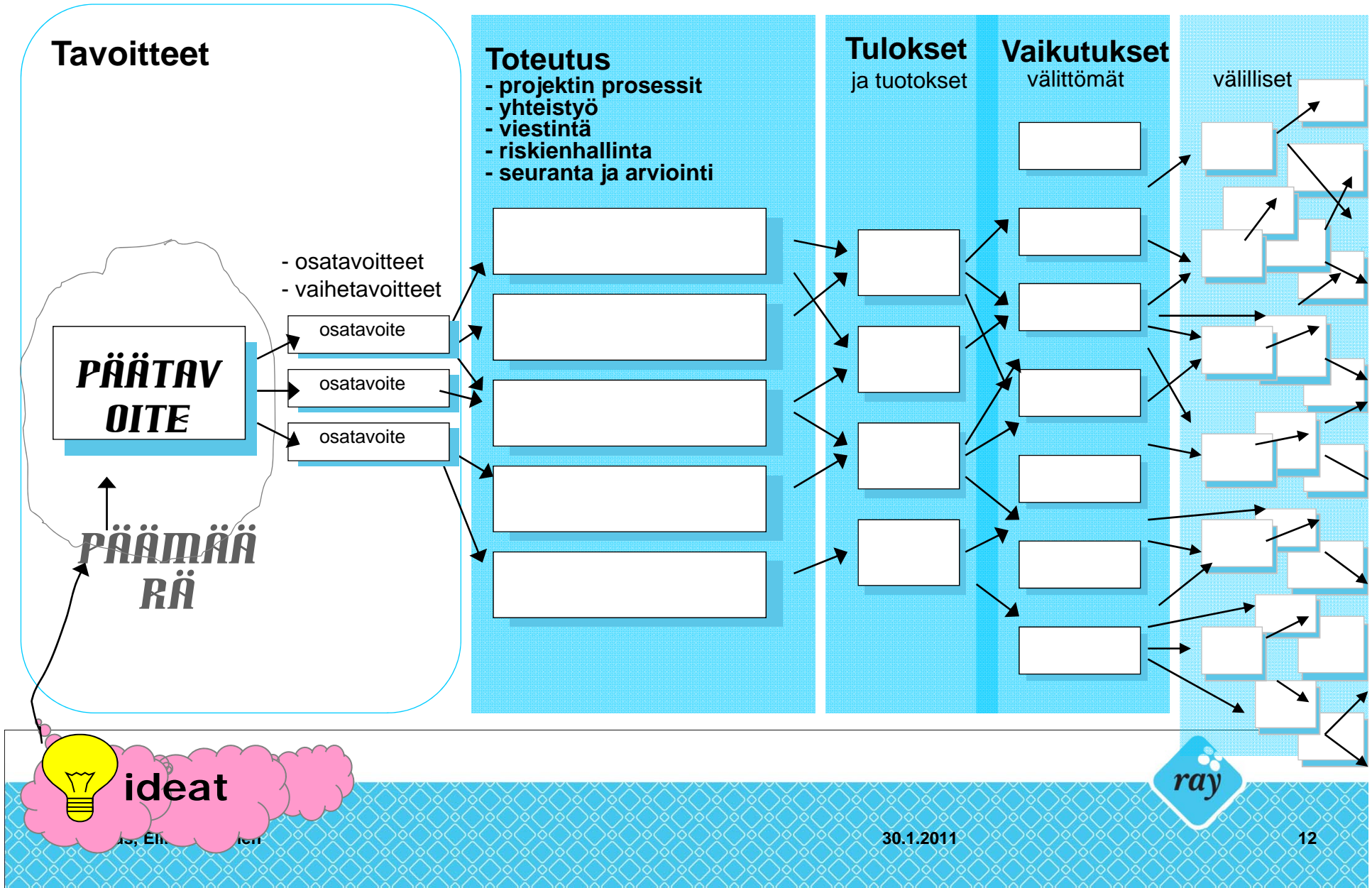
Järjestön ja julkisen sektorin rajapinta

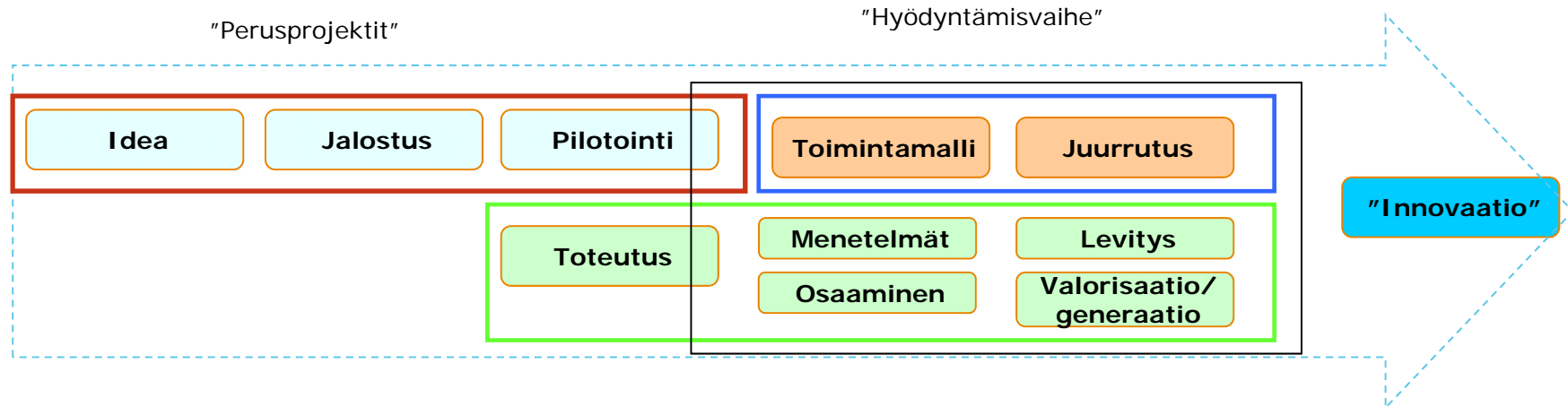
Vaikka järjestöjen ja kuntien toimintatavat eroavat, niillä on

- yhteisiä tavoitteita (esim. terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen)
- yhteisiä asiakkaita (järjestöjen toimintaan osallistuvat ihmiset ovat jonkin kunnan asukkaita)

Projektilogiikka

Innovaatiohakuksen toiminnan erilaisia projektityyppejä

- Periaatteessa innovaatiohakuksissa kehittämishankkeissa on useita eri tyyppiä projekteja

- Testaavat
- Tutkimukselliset
- Toteutukselliset

- Innovointi on epälineaarista
- Innovaatio on jotain mikä on *"jotenkin hyödynnetty"*

Projektilogiikka, esimerkki

Tavoitteet

Yhteisöllisyyden lisääntyminen

Eläkeläisille lisää kontakteja

Maahanmuuttajille lisää toimintaa yhteistyössä kantaväestön kanssa

Toimenpiteet

Alueen eri toimijat kootaan suunnitteluryhmään

Järjestetään yhteisiä retkiä

Luodaan vapaaehtoisten rinki

Tuotokset

Ystäväpalvelu

Varamummola-toiminta

Tulokset

Alueen ihmiset ovat aiempaa enemmän tekemisissä toistensa kanssa

Eläkeläiset ja mamut saavat apua arjen asioissa

Vaikutukset

Eri kulttuurien välinen ymmärrys lisääntyy

Alueella on turvallista asua

Pidetään huolta.
Myös prinsessoista.

HYVÄN TAHDON PELEJÄ

